

CZEGO I JAK
BĘDZIEMY SIĘ UCZYĆ?

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZE LEKCJI GEOGRAFII dla III etapu edukacyjnego w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Procesy zewnętrzne i ich rola w modelowaniu rzeźby powierzchni Ziemi.

Klasa I (2 godziny lekcyjne)

Cel: Wskazanie prawidłowości w zakresie funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

Uczeń:

- wyjaśnia rolę procesów zewnętrznych modelujących powierzchnię Ziemi (erozja, transport, akumulacja);
- omawia skutki rzeźbotwórczej działalności rzek, wiatru, lodowców, lądolodu i mórz oraz wietrzenia.

Metody/Techniki/Formy pracy: Praca równym frontem, w grupie, rybi szkielet, stoliki eksperckie, ranking ważności, dyskusja, giełda pomysłów.

Środki dydaktyczne: dostęp do Internetu (animacje ze scholaris), ości do rybiego szkieletu.

Opis przebiegu lekcji

Faza wstępna (pierwsza lekcja)

- Nauczyciel informuje uczniów o sposobie pracy na lekcji – mapowanie pojęć, stoliki eksperckie (uczniowie w grupie wykonują te same czynności w ciągu 10 min, następnie po utworzeniu nowych grup prezentują wykonane w swojej grupie prace. Nauczyciel kontroluje poprawność notatek wykonywanych przez pozostałych uczniów w grupie) oraz czas wykonywania poszczególnych czynności. Następnie, stosując giełdę pomysłów, wyjaśnia co uczniowie rozumieją pod pojęciem procesy zewnętrzne.
- Nauczyciel: narysuj rybi szkielet, w górnej części na ościach wpisz, które procesy modelują powierzchnię Ziemi (działalność: morza, lodowców górskich, rzek, wiatru, wietrzenie), podziel na pięć grup, każda grupa otrzymuje jedną ość.
- Uczniowie w grupach uzupełniają ość wpisując, jakie formy powstają w wyniku przypisanego grupie procesu; po prawej wpisują, czy jest to efekt niszczącej, czy budującej działalności danego procesu.

Faza zasadnicza (druga lekcja)

- Uczniowie pracują w grupach eksperckich (5-osobowych), rozwiązując zadania, czas – 10 min. Następnie Nauczycieldzieli uczniów na grupy tak, aby w każdej grupie był jeden ekspert od swojego tematu (każdy ekspert ma 2,5 min na prezentację swojego tematu).
- Nauczyciel: zapisz pytania wspólne dla każdej grupy i przydziel zadania.
- Pytania wspólne dla wszystkich grup zadaniowych/eksperckich:

1. Poszukajcie animacji wyjaśniającej proces przypisany Waszej grupie.
2. Wyjaśnijcie, na czym polega dany proces i jakie są jego rodzaje.
3. Opiszcie efekty tego procesu.
4. Wyjaśnijcie, w jakich regionach świata procesy te zachodzą intensywnie i dlaczego.

Wykonajcie zadania według poniższej instrukcji, czas pracy 10 min.

Zadania dla grup:

- Grupa 1. Jesteście specjalistami od wyjaśnienia procesów krasowych.
- Grupa 2. Jesteście specjalistami od wpływu działalności rzek na ukształtowanie powierzchni Ziemi.
- Grupa 3. Jesteście specjalistami od opisu wpływu działalności lodowców na kształtowanie powierzchni Ziemi.
- Grupa 4. Jesteście specjalistami od wyjaśnienia wpływu działalności morza na rys linii brzegowej.
- Grupa 5. Jesteście specjalistami od wyjaśnienia wpływu działalności wiatru na powierzchnię lądów.

Eksperci wracają do swoich grup i tworzą ranking trójkątny zapisując, które informacje według grupy są:

- najważniejsze: należy je zapamiętać, są przydatne w życiu codziennym i które umiejętności będą przydatne w ciągu roku szkolnego,
- ważne, ale jeszcze powinny być ćwiczone na kolejnych lekcjach.

Czas pracy 5 min.

Faza podsumowująca

- Każda grupa prezentuje swój ranking (2 min).
- Nauczyciel: przypomnij, co to jest wietrzenie i w których regionach jest najintensywniejsze; powinna wystąpić dyskusja, dlaczego tak się dzieje i czy można temu zaradzić.

Komentarz metodyczny

Można stworzyć karty pracy dla rankingu ważności dla grup. Praca w grupie wzmacnia integrację klasy, w której są uczniowie ze SPE, można ucznia z dysgrafią przydzielić do pracy z Internetem, np. szukanie animacji. Na tej lekcji można wykorzystać, jako sposób oceniania, ocenę koleżeńską.

Kompetencje w zakresie: czytania i pisania, językowe, matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, cyfrowe, osobiste, społeczne.